

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.30
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V opriji prejemni mesečno . . 1.70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
 Enostopna petitvra (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat 15
 za trikrat 13
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zabave, svatovski in:
 enostopna petitvra po 20 v.
 == Poslano: ==
 enostopna petitvra po 40 v.
 Izhaja vsak dan, izvenredni
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vesni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Računa
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bonn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Novi uspehi zavezniških čet v Volhiniji in pred Dvinskem.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. septembra. Uradno se razglša:

Položaj v vzhodni Galiciji, ob Ikvi in ob Putilovki je neizpremenjen. V močvirju pri potoku Kormin so z naskokom osvojile avstrijske in nemške čete več opiralšč, ujeti so bili 4 častniki in 1000 mož. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni. C. in kr. bojeve sile v Litvi so odbile ruske napade. Boji so dovedli mestoma do ročnih metežev. Sovražnik je imel velike izgube.

Namesnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. septembra. Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Vojna skupina generalfeld-maršala pl. Hindenburga.

Južno od Dvinska je bil potisnjen sovražnik v jezerske ožine vzhodno od Veselova. Uspešno za naše divizije so izpadli kavalerijski boji med jezerom Driswajaty in okolico pri Postovih. Vzhodno od Smorgona je bila z naskokom prodrla sovražna postojanka. Ujetih je bilo 1000 Rusov, med njimi 7 častnikov in zaplenjenih 6 topov in 4 strojne puške. Južno od Smorgona traja še boj.

Vojna skupina generalfeld-maršala princa Leopolda Bavarskega.

Krvavo so bili odbiti delni napadi proti mnogim odsekom bojne črte.

Vojna skupina generalfeld-maršala pl. Mackensena.

Položaj je neizpremenjen.

Vojna skupina generalfeld-maršala pl. Linsingena.

Rusi so bili vrženi ob spodnjem Korminu proti vzhodu. Ujetih je bilo približno 800 sovražnikov.

Sestreljeni sta bili dve ruski letali.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO POROČILO.

Petrograd, 27. septembra. Poročilo velikega generalnega štaba: Nemški napad v okolici Eckave je bil zavrnjen. Sovražna artiljerija nadaljuje svoj ogenj proti različnim točkam v okolici Rige. Naša artiljerija je več potov preprodila sovražne letalce v okolici Schlocka in motila sovražna saperska dela. Na več krajih v

okolici Dvinska so se zopet začeli boji s prejšnjo ljutostjo. Številni nemški napadi v smeri Novo Aleksandrovska so bili odbiti. Tu je dosegel artiljerijski boj veliko ljutost. Krepki napadi naše kavalrije proti prehodom zgornje Vilje v okolici Dolgovinova so razpršili nemško konjenico, stoječo iz starih polkov. Ujetih je bilo 6 častnikov in 65 mož in uplenjene 3 strojne puške ter nad 100 sabelj. Naše izgube so neznatne. V okolici zapadno od Vilejke divja trdovratna boj. Štirje nemški napadi so bili odbiti. Ponovni nemški napad je naše čete potisnil nekoliko nazaj. Boj se neustavno nadaljuje. Ena naših armad je vzela v tej okolici Nemcem tekmo minulega tedna 13 topov, 12 municijskih voz in nad 1000 neranjenih ujetnikov. V okolici vzhodno od Osmjanov in dalje južno do pripjetskega ozemlja se povsodi razvijajo boji s skrajno ljutostjo na obeh straneh. Sovražnik napada na mnogih krajih v gostih vrstah in z veliko trdovratnostjo. Nekateri teh napadov so imeli krajevne uspehe, ki so pa dejansko prav skromni in brez vpliva na izvedbo splošnih nalog naše armade, ki se izvajajo po načrtu.

Naši najznamenitejši uspehi so: 1. Napad pri kraju Deljetiči ob Njemenu, ki je prisilil sovražnika, da se je z velikimi izgubami umaknil. 2. Odbili smo sovražni napad v okolici jugovzhodno od kolodvora Baranoviči. 3. Iznenada smo napadli avstrijski bataljon pri vasi Labuši ob Ščari v okolici Ljahovičev. Del Avstrijcev je bil posekan, 364 mož in 2 častnika ujeta in uplenjena 1 strojna puška. Uspeh je bil ta, da je bil sovražnik prisiljen, da se je umaknil onstran reke. 4. Zavzeli smo vasi Gljesnici v okolici spodnjega Stohoda. Tu je dosegla ljutost boja skrajno mejo. Z nezasišanim besom so se vršili boji za goreče hiše. Vas je ostala v naših rokah in sovražnik je bil uničen. Uplenili smo 4 strojne puške. V okolici železnice Kovel—Sarny, na levem bregu Styra, se je vršilo več trdovratnih bojev. Kraj Kolki in njegovo okolico je sovražnik ljuto obstreljeval. Ob galski meji so se trdovratni boji pri Novem Aleksincu zopet oživili. S pomočjo svežih čet so nas Avstrijci prisilili, da smo kraj izpraznili. Bili so pa zopet iz kraja pregnani; ubili smo jih mnogo in nad 1000 ujeti. Po zadnjih poročilih Avstrijci znova napadajo Novo Aleksinjec. V prvi tretjini septembra se je v ljutih bojih in premikanjih čet posebno

jasno izkazalo, kako uspešno se umejo naše čete boriti proti trdovratnemu sovražniku. Kar se tiče poguma in izpolnjevanja dolžnosti, vrše naše čete neprestano čine, ki segajo do skrajnih mej človeške možnosti. Zavezniki dajejo sijajen zgled istega poguma. Glasom zadnjih poročil napadalno delovanje Francozov in Angležev v zadnjih dveh dneh ni doneslo le pridobitve ozemlja, marveč tudi 20.000 neranjenih ujetnikov in 24 uplenjenih topov.

NOVO RUSKO UMIKANJE.

Pariz, 30. septembra. (K. u.) Posebni poročevalec »Journala« Naudeau brzojavljaja iz ruskega glavnega stana: Mogoče je, da se bodo Rusi še bolj umaknili in da bodo morali prepustiti sovražniku še več zemlje. Bralce tolaži, da se Nemci oddaljujejo od svojega operacijskega ozemlja, Rusi se pa vedno bolj približujejo svojim rezervam vsled česar ostane novi uspeh Nemcev glede na končno zmago brez pomena.

LINSINGENOVA ARMADNA SKUPINA.

Nemški listi poročajo: Čez dalj časa se je v uradnih poročilih z vzhoda zopet pojavila armadna skupina generala Linsingena. Kakor že preje večkrat je zaslužni general Linsingen tudi topot uspešno prihitel na pomoč vsled sovražne premoči zelo ogroženi zavezniški armadi v Volnju in vzhodni Galiciji. Umikanje Rusov od Lucka in Dubna je dober začetek. Nadaljnjih uspehov smemo mirno pričakovati.

PET RUSKIH GENERALOV ODSTAVLJENIH.

Kodanj. Na carjev ukaz je bilo, kakor se poroča iz Petrograda odstavljenih pet generalov ki so poveljevali v Volhiniji. Petrogradski listi objavljajo imena 254 častnikov, ki jih pozivajo, naj se vrnejo k svojim četam.

MINISTRSKI SVET PRI CARJU.

Petrograd, 30. septembra. (K. u.) Pod carjevim predsedstvom je zboroval v carjevem šotoru ministrski svet.

V SOLUNU IZKRALI EN MILIJON RUSIJI NAMENJENIH PUŠK.

Berlin. »Vossische Zeitung« poroča iz Carigrada: V Solun so došle tri ladje, ki so pripeljale en milijon Rusiji namenjenih pušk.

JAPONSKA POMOČ RUSIJI.

Lugano. Veliko pozornost povzroča uradna izjava Japonske, da more Rusijo podpirati le s svojo industrijo.

PREMESTITEV RUSKI SOL.

Stockholm. Sveti sinod je premestil duhovske srednje in visoke šole iz Vitebskega in iz Minska v Rjezan in v Jaroslav, iz Kijeva pa v Kasan. Višji prokurator svetega sinoda je nadalje ukazal, naj se zlato, ki se nahaja v cerkvenih in v samostanskih blaginjah, nakaže državni banki.

294.405 km² RUSKE ZEMLJE ZASEDENE.

Dunaj, 30. septembra. S poljske strani se 27. t. m. poroča, da je po zavezniških na vzhodu zasedenih 294.405 štirijahskih kilometrov ruske zemlje in icer:

v kraljevini Poljski	127.318
v guberniji Grodno	38.669
v guberniji Kovno	40.640
v guberniji Kursk	27.286
v guberniji Vilna	42.529
v guberniji Volhinija	17.963

Zasedeno ozemlje je 3 1/2 krat večje, kakor cela Galicija.

DR. RUTOWSKI SE VRAČA V LVOV.

Dunaj, 30. septembra. »Kurier Lwowski« poroča, da je kot talnik v Kijev odvedeni lvovski župan dr. Rutowski došel čez Petrograd—Stockholm v Svico, odkoder se bo podal čez Dunaj v Lvov.

ZA POZIDANJE GALISKIH MEST IN KRAJEV.

Vsa galska družba se bavi z vprašanjem, kako bi se galski kraji, ki so vsled vojne strašno trpeli, znova zgradili.

Gradnja mest in vasi se mora vršiti po stavbnih predpisih, zato pa je potrebno, da so ti predpisi taki, da odgovarjajo ne samo zdravstvenim, požarnopolicijskim in estetičnim zahtevam, marveč tudi komunikacijskim pogojem. Zalibog so galski stavbni redi zastareli, večinoma iz 30 let v veljavi, in nove gradnje v smislu teh predpisov bi ne koristile ljudstvu, ugledu dežele pa bi škodile. Novejših, boljših predpisov ni.

Zato je predložilo krakovsko društvo arhitektov galskemu deželnemu odboru spomenico, ki sta jo sestavila dr. ing. J. Rakowicz in dr. R. Rainer, ki gre v glavnem za tem, da se morajo ob požarih, ki so uničili cele občine ali njih dele, napraviti oziroma prenameniti regulacijski načrti in dotični kraji znova zgraditi po teh načrtih. Kajti le na podlagi regulacijskih načrtov, ki odgovarjajo modernim zahtevam in uravnavajo tudi vse zasebne gradnje, je mogoče doseči, da se postavijo galski kraji znova na način, ki je primeren koristim dežele. Voditi imajo po zakonu to akcijo okrajni odbori.

LISTEK.

Vrsta Hitlerjevega poročila.

V odseku pri je bil silen sovražnikov napad odbit z velikimi izgubami zanj.

Kako pogosto je čitati v uradnih poročilih tako ali podobno kratko in jedrnat poročilo, tako pogosto, da je treba izpremeniti le odsekovo označbo in poročilo velja lahko za drugič. Da, ako bi uradni poročevalec imel navado, da bi napisal poročilo vselej na brzopjavni obrazec, kakor smo delali z brzopjavni nekdanjih časih vsakdanji civilni zemljani — dolgo, dolgo je že tega, tako dolgo, da bi skoro ne poznali obrazca več — tedaj bi imel lahko napisanih takih obrazcev že pripravljenih v zalogi, tako nekako, kakor se dobe po knjigar- nah pripravljene uzorci pobotnic, ubožnih listov, pooblastil, zadolžnic, tožb in kar je še drugih koristnih in potrebnih, škodljivih in nepotrebnih tiskovin. Pa najbrž general ne piše onih obrazcev, zato mu naš nasvet ne bi hasnil dosti, kakor ne bi hasnilo večini čitateljev, ako bi poročila bila obširna, razlagalna, utemeljena taktično in strateško, izkratka: dolgočasno in nerazumljivo vsem onim, ki jim vojaška vednost ni domača vsakdanja hrana.

Zato smo čisto zadovoljni z njegovimi poročili, zakaj ako je sovražnik napadel, so boji razumljivi samo po sebi, v posledicah pa dobro razumljivi sleherniku: napad odbit, sovražnik je imel velike izgube. Na čem, kolike? bi rad vedel marsikdo. Na vsem, se razume, na bojnih pomočnikih, orožju, ozemlju, na mrtvecih, ranjenih, ujetnikih, na pogumu, samozavesti, upanju do zmage, na vsem!

Ali par pušk, bodal, strojnih pušk ali topov, ali par tornister, odej, konj, konjskih oprav, mul in oslov, ali nekaj metrov strelskih jarkov, kritij in ovir, ali par ducatov vojakov padlih, ranjenih in ujetih več ali manj, to nima kdove kako velikega pomena naposled. Glavna izguba sovražniku je izguba poguma in samozavesti, spoznanje, da ne bode opravil nič, da je zaman ves trud, zastoj stroški, brezuspešne žrtve in nedosežen namen, ki so si ga stavili: neizvoljiva zmaga, nepriborljiva zemlja naša. To so one velike izgube za sovražnika, nam komaj pojmljive, po številu neizrazne. Glavna stvar nam je, da je sovražnik le vedno odbit, tudi izgube so potem razumljive same po sebi, in tako nam je v eni vrsti povedana dolga in važna označba položaja na bojišču.

Vsekakor pomeni za nas tudi vselej novost. Saj vendar čitamo in vidimo, da je bil pri . . . odbit napad, vče-

raj je bil govor o . . . , prejšnji dan zopet pri . . . , tako vidimo dan za dnem, da napreduje delo na bojiščih, se giblje tam in tod in marsikomu si je kaj lahko ustvariti sliko vsega položaja. Kratka vrsta pove mnogo, neizmerno mnogo. Pove nam sproti vsak dan dnevno zgodovino, Evo, to se je zgodilo danes. Nič nam ni treba brskati po včerajšnjih poročilih, ali še starejših, da bi izvedeli, za kaj se gre. Danes smo toliko in toliko naprej, in vse bodele imeli lepo po vrsti.

Tako je sedanje poročilo, ni mnogo besed, a mnogo vsebine, povedano vse bistveno važno.

Gostobeseden naš general poročevalec ni, to je res. Gostobesednost rad prepušča italijanskim poročevalcem. Saj ve, da naši resni narodi niso za čenče, da radi vidijo uspehe take, kakršni so, brez olepšav, brez povečanja. In vesele se jih, čeprav so orisani le na kratko v lapidarnih potezah. Resni narodi, da, a tudi dovolj pogumni, ako je treba prenesti kako bridko in neizogibno v tej gorostani borbi. Zato se jim ne skriva ničesar, dočim sovražnik v poročilih za svoje zmagoje in zmagoje, pri tem korenito dobiha po hrbtu, a nam od samih zmag obeta konec in pogin . . .

K onemu poročevalcu, ki se je proslavil v francosko-nemški vojni, napa-

sled tudi naš general ni hodil v šolo. Ali veste, koga mislim? Onega tedanjega poročevalca nemškega generalnega štaba, ki je 4 mesece dan na dan brzopjavljaval v Berlin: Pred Parizom nič novega!

Kdo vruga naj v štirih mescih ne bi pozabil, kaj se je zgodilo pravzaprav takrat nazadnje! Ako je torej prišlo kot novo poročilo vedno le staro in je neki dan hotel kdo vprašati se: kje pa smo pravzaprav? kaj mu je bilo storiti! Prebrskati je moral liste štiri mesece nazaj, da je našel prvotno poročilo. In potem nič novega v štirih mescih, velja torej to in to, glej tedanje poročilo! Glej, če ga imaš pri rokah, če nisi porabil časnika v tem za drugo rabo, če ga nisi del za podloge v omarice, če nisi zavl vanj čevljev, ko si jih nesel k čevljarju, če jih nisi vrgel v trušico za ranjence po bolnišnicah, ali če jih nisi celo prodal branjevcu po 40 vin. kilogram, da je imel papirja v zavijanju prekajenih klobas, slanina ali suhih krljcev, ali če nisi dal napraviti iz njih zimskih papirnih odej, kakor so priporočali lani osorej.

Če pa ne moreš pogledati, potem izprašuj kolikor ti drago in jaz stavi, da ne izveš drugače, ako vprašaš uredništvo, ki ti odgovori v listnici, kar bi rad vedel; seveda še-le potem, ko je urednik moral vestno prebrskati goro listov, da je našel dotično poročilo, v

Da se doseže zaželeni uspeh, pa se bodo morali marsikateri veljavni stavbni predpisi, ki so že davno zastareli, preduriti. V tej smeri je predložila politehniška družba v Lvonu galiskemu deželnemu odboru spomenico, ki jo je sestavil mestni svetnik ing. Kühnel. Spomenica opozarja zlasti na potrebo izpremembe parcelacijskih in stavbnopolijskih predpisov ter naredb o napravi novih cest. Imenovana družba se je lotila tudi načrta primerne novega zakona. Deželni odbor je vzel vso stvar samostojno v svoje roke in, če smemo soditi po energiji, ki jo je doslej razvijal, je upati, da tudi v tem oziru uspe. V ta namen pa je seveda potrebna ne samo državna podpora, marveč tudi sankcija, ki se bo pa dala nedvomno doseči — v korist dežele, ki je v tej vojni toliko trpela.

ZA BODOČNOST GALISKIH GOZDOV.

Nedavno je galiski deželni odbor objavil po listih, da se višja gozdarska šola v Lvonu, ki je bila leto dni zaprta, z 10. oktobrom t. l. zopet otvori. »Kurjer Lwowski« pripominja k temu razglasu sledeče:

Nemogoče je že danes določiti škodo, ki so jo poljski gozdovi imeli vsled vojne; govori se pa, da so mladi nasadi, ki smo jih leta in leta gojili z znatnimi stroški in velikim trudom, uničeni, da so stari gozdovi prebrani ali do golega posekani, da so žage požgane itd. Marsikje ljudje, ko se povrnejo, svoje domače vasi ne bodo mogli prepoznati, kajti mnogokje je izginil stari kras krajine: starodavni, veličastni gozd ne šumi več ob vasi, namesto hojčevja in hrastovja sprejme ubežnike strašno opustošenje.

Ne vemo še, kolikšna je katastrofa; to pa vemo za gotovo, da bo, kakor na ostalih poljih našega narodnega gospodarstva tudi pri gozdarstvu potreba mnogih desetletij trdega dela in težkih naporov, da se sledovi te katastrofe izbrišejo in na ruševinah

prejšnjih gozdov vzrastejo bujni novi nasadi, oznanjajoči boljšo bodočnost.

Za to delo pa bo treba mnogo krepkih mladih rok, mnogo nadarjenih, marljivih in vestnih delavcev, na tisoče mladih gozdarjev, ki bodo svojo nalogo vršili s pieteto in navdušenjem.

V RUSIJI VPOKLICAN LETNIK 1898.

Kodanj. Na carjev ukaz morajo pod orožje 17letni fantje.

ZDRAVSTVENE RAZMERE V RUSIJI.

Rotterdam, 30. septembra. »Courant« poroča, da so zdravstvene razmere v Rusiji brezupne. Zdravstveno osobe, ki imajo nalogo iskati ranjence po bojišču, obveže le tiste, ki imajo in dajo denar; kdor nima denarja, mora brez pomoči umreti.

POHVALA POLJSKIH LEGIJ.

Dunaj, 30. septembra. Nadvojvoda maršal Friderik in nadvojvoda Ferdinand sta s posebnima poveljema pohvalila junaštvo poljskih legij.

POROČILO RUSKEGA ADMIRALNEGA ŠTABA.

Petrograd, 25. septembra ob 8. uri zjutraj sta bila po sovražni krogli med obstreljevanjem nemških postojank ob zalivu Riga ubita ladjin kapitan Wiazemsky in fregatni kapitan Svinin. Ob 10. dopoldne so naše ladje nehale obstreljevati sovražne postojanke, ko so prisilile vse baterije, da so morale obmolkniti. Poleg omenjenih smo izgubili še 5 mrtvih in 8 ranjencev.

PRODİRANJE NEMCEV V RUSIJI.

Kodanj. »Ruski Invalid« opozarja prebivalstvo, naj se ne udaja optimizmu. Ruski generalni štab sodi še vedno, da tvori nemško središče glavno nevarnost, ker se je zavrtalo v rusko središče in ker prodira. Nemške čete na severu in na jugu le krijejo in podpirajo odločilno prodiranje središča.

Novi artiljerijski boji pri Tolminu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. septembra. Uradno se poroča:

Na tirolski zahodni bojni črti so se v minuli noči bojevali v ozemlju Adamello. Napadalni poizkus sovražnika na sedlo zahodno od Cima Prosenja je odbila naša artiljerija. Tudi pri koči Madron so se morali Italijani umakniti po večurnem boju. Na visoki planoti Folgarja so tudi dvakrat zaman napadli naše postojanke.

Izjalovili so se prav tako na koroški bojni črti nočni napadi na našo utrjeno črto zahodno od Bambach-jarka pri Pontablju.

Boji pri in severno od Tolmina se nadaljujejo. Pred Mrzlim Vrhom se je umaknil sovražnik v svoje stare postojanke. Proti Dolju je večkrat napadel, a je bil vedno odbit.

Danes zjutraj se je zopet pričel ogenj italijanske artiljerije na prostor pri Tolminu, ki je bil že včeraj zelo živahen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Laške torpedovke streljale pod varstvom zastave Rdečega križa na c. in kr. podmorski čoln.

Dunaj, 30. septembra. (K. u.) Zunanje ministrstvo je diplomatičnim zastopnikom zaveznikov in nevtralnih velevlasti doposlalo sledečo verbalno noto:

tem pa izgubil tri ali štiri ure nenadomestnega časa...

Pri naših poročilih se tega ni bati; dan na dan je jasno povedano: tepen je bil; dobil jih je po glavi, po hrbtu, po ustih, po...

In vendar stvar ne gre tako na kratko, tako gladko. Ena sama vrsta poročila, a koliko bojev in truda, koliko nepopisne pozornosti, koliko hladnokrvnosti in poguma, koliko krvi in gorja, pogube in smrti... Večdnevna pripravljajanja, večdnevni boji noč in dan, oglušno streljanje, besni napadi, še besnejša obramba, vztrajanje, zatajevanje, moč do skrajne napetosti, — onemoglost, obup, beg pri sovražniku in napad je bil odbit, gore padlih sovražnikov so v dokaz.

Ali ne bi bilo zanimivo, da si ogledamo delo, krvavo delo, o katerem se poroča z vrsto, eno samo vrsto? Vzemimo si n. pr. mostišče pri Sv. Luciji. Kraj je izredno važen, dokler ne prodre sovražnik na tem mestu, tako dolgo ni misliti na napredek in prodiranje.

Od Volč dol se pripni bitra Soča. Njena struga je tu dosti široka, vodna množina znatna. Obrežje ni ravno, densi breg je gričevje, levi gorat; gozdi, mestoma raztriti in skaloviti, po prepadih se je pridrvila malo višje gori Tolminšica in se na levem bregu zliiva v Sočo, tukaj se je v prepadu zmešala z njeno vodo Bača oziroma Idrjica in preko vsega soški most. Kdor je gospodar mostu, je gospodar ozemlju. Zato nepopisne utrdbe varujejo to važno to-

čko. Daleč v polkrogu so razvrščene, mine, jarki, naravne utrdbe, žične ovire, težke in lahke baterije, vsega v izobilju in na straži naš rod, naš žilavi rod, to je tolminsko mostišče, orjaško in neomajno, a nevidno. Vse je skrito, vse zadelano, živ krst si ne bi mislil, da je tu vojna, ako bi se ozrl po ozemlju. Vse izgleda tako mirno, tako naravno, tako nedolžno, kakor da bi še muha ne moga poginiti v tem rajskem Obsočju, in vendar preži stotera smrt, za vsakim kamenom čepi, za vsakim grmom, za vsakim porobkom. Z ravni ne žuga, plazi se po prepadih, po gričevju se vzpenja, vsak hip je pripravljen njen mešani zbor glasov v peklenški koncert.

Nasprotno griče tam nad Volčami ima v oblasti sovražnik. Od tam se mora potruditi, ako hoče dobiti mostišče in zagospodariti v Tolminu.

A groza! V nižini se baš tukaj razprostira ravnina tja proti Tolminu. Ne velika, a vendar je ni mogoče preokračiti, ne da bi poželi naši vsega, kar se giblje po nji. Tukaj je zaman junaštvo, zaman goste vrste in številne čete, čim gostejše, tem večji so potem kupi padlih vojakov.

In vendar je treba dalje, na vsak način, za vsako ceno! Štiri mesece vedno na eni točki in če pojde dalje tako, lahko še vso zimo; kdo se ne bi smejal!

Zato: Avanti!

In oglašile so se težke baterije, nad naša kritja so priletele prve granate,

znatnim napredovanjem proti Peteanu. Z vso brzino ojačujemo doseženo postojanko.

28. septembra. V odseku Cevedale je poizkusil sovražnik še en napad proti Capanni Cedeh, a pozornost in odpor naših je preprečil poizkus. Tudi na kraški planoti je bil odbit sovražnik sunek proti Selcam. Sovražna artiljerija je obstreljevala z nekaterimi zažigalnimi granatami Tržič, Madria in Adrie (Adrija delavnice (?), a hiter nastop naših baterij je prisilil sovražnika, da je ustavil ogenj.

Glede na poročilo italijanskega generalnega štaba z dne 26. septembra se mora pribiti, da po Italijanih poročane akcije obsegajo naše dopoldne 23. izvedena podjetja patrol in artiljerije in popoldansko obstreljevanje Promosa. Napadov pehote ni bilo nobenih. Včeraj objavljeno poročilo generalnega štaba izvaja, da se je posrečilo pehoti na skrajnem levem krilu italijanske postojanke na kraški planoti izvesti presenetljiv sunek z znatnimi napredki proti Peteanu. Če se misli s tem napredkom nastop nekega bersaljskega oddelka proti imenovanemu kraju, odgovarja poročilo pač dejstvom. Glavno stvar pa, koliko časa je trajal dosežen napredek, se je pozabilo omeniti. Bersaljski oddelki je sicer prišel do naših ovir iz žic, a je nato v ognju pehote in artiljerije branilcev bežal nazaj v svoje stare postojanke, kjer se je pač skril v postojankah, ki so se bile z vso naglico priredile. Veliko takih podobnih podjetij sovražnika je bilo končanih vedno z enakim neuspehom. V pokrepi popravljene opisa dogodka se še navaja, da so lastne patrolje iz prostora pred postojankami med Sočo in cesto sv. Martin samo zadnji čas prinesle nad 1000 pušk in veliko drugega bojnega materiala (bajonetov, lopat, sekir, telečnjakov, streliva).

Na Kalvariji pri Gorici.

Zagrebske »Novine« prinašajo sledeči izvorni dopis:

Prihajam iz cerkve in srečam kočijo, v kateri se nahajata polkovnika Tuma in Noe. Peljejo se proti Kalvariji. »Hochwürden, kommen sie mit uns!« Sprejemem povabilo ter vstopim. Spotoma srečamo delavne Slovence, ki obdelujejo polja. Tu in tam so jim delo pokvarile granate. Popravijo in zopet vsade! Kočijo pustimo ob vznožju hriba. Navkreber gremo peš. Čez glavo lete granate druga za drugo. »Š—jo! Š—jo!« Kakor da hočejo reči: Šel! Šel! Zelo zavidajo Lahe, pa jim ni nikoli dovolj, da jih namlatijo.

Na levi strani od nas vidimo na Dobrdobski planoti oblak za oblakom dima. Tukaj deluje z vso močjo »Marko«, strah in trepet Lahov. Pa mora tudi biti nekaj groznega! Dovolj je samo slišati, kako laja v zraku. Kamor pade, razmetava telesa na vse štiri strani, kakor da hoče v dejanju reči: »Poberite se, Lah! to ni vašel!« Ker pa nočejo iti z lepo, jih goni z grdo.

Prišli smo gori. Gremo mimo vojakov. Povsodi popoln red in snaga. Opazimo deseterico vojakov; nekaj delajo. Približamo se. Lah so s svojim topništvom podrl pred par meseci križ Odršenika z dvema razbojnikoma. Vojaki niso mogli tega trpeti, da vse to tako leži na zemlji. Pobrali so kose, popravili zopet križe na Kalvariji in jih postavili na ta kraj hriba — ki je varen pred laškimi granatami. Polkovnik jih pohvali: »Hvala, fantje. Tako! Živeli!«

Velike luknje so izkopal v zemljo, dvignile oblake dima, prahu in prsti, a škode, resnične škode nobene napravile niso.

Naši vojaki, doslej skoro brezskrbni, so pač sedaj pozornejši, a varni v kritjih in pripravljeni, čim izpregovori sovražnik v drugih glasovih. Saj vedo, da se prične sedaj igra nekaterih dni, saj poznajo navado sovražnikovo, ki vselej prične z basom, kakor organist doma vselej pritisne na orgljal najprej najnižji glas, kadar zacinglja zvonec pri zakristiji, in potem ubere glasove šele v slovesen spev. To je priprava.

Zato so pripravljeni, a tihi in mirni, češ, naj le basira. In sovražnik basira temeljito po notah in brez njih. Vedno več strelav pošilja nad naše postojanke, cele gore sipine in prsti so razrile granate, ni mogoče, da bi bilo ostalo kaj živega v ozemlju. Ves dan, vso noč rjuje in grmi brez prestanka, a naši so mirni, pripravljeni. Tudi jih ne moti, da se glase še višji glasovi, šrapneli in manjši raztreli pokajo nad njihovi kritji.

Znočilo se je, v drugič že po pričetku streljanja. Čarobno osvetljujejo okoli svetlobne rakete in sovražnikove žarnice. Pri nas vse mirno, a na svojih mestih. Le opazovalci skrbno motre z daljnogledi, ki so prirejeni tudi za nočna opazovanja, s svojih skrivališč sovražno gibanje.

Njih čuječnosti ne uidejo sovražna krđela, ki se plazijo po tleh, oborožena s škarjami za rezanje žičnih ovir, z roč-

Gremo skozi okope z druge strani hriba. Ta čas niso padale granate. Lah! streljajo navadno popoldne. Ve se točno: čas od 3. do 5. ure popoldne! Na nekem vojak opazim strgano suknjo. Vsa je razdejana od granate. Ko je priletela včeraj prva granata, ga je zasula s prstjo. Ni še napravil 20 korakov, že prileti druga granata in vso jezo izlije nad njegovo suknjo, namesto nadenj! Ko je prenehalo streljati topništvo, se vrne po suknjo. Ni je hotel zavreči, ker jo rabi ponoči, kajti sedaj je že precej hladno.

Gremo naprej. Tu in tam vidimo kakšno granato. Ni eksplodirala, ampak se je samo zarila v zemljo. Ko kopljejo naši okope, nalete večkrat na neeksplozirane granate. Vidi se tudi kakšna razbita laška puška. Dobre poberejo, razbite so pa še tako naprej zakopane.

Tu in tam se vidijo kosti že strohnjenih laških vojakov. Ni se moglo priti do njih, pa so tako strohnili, ne da bi jih mogli pokopati. V juniju in juliju so pokopali nad 300 deloma naših deloma njihovi. Videl sem saniteto, zaposleno podnevu in ponoči. Nosove imajo dobro zamašene. Včasih zna boj trajati tri do štiri dni. Na nekatera mrtva telesa so naleteli še le sedem ali osem dni. Našli so jih med grmovjem in so že smrdeli. Dosti o tem!

Včeraj sem bil v Podgori. Vidim patroljo vojakov. Desetnik je imel v rokah krasen šopek cvetja. Nabral ga je, ko je bil v službi. Vprašam ga: »Čemu ti treba to cvetje?« Odgovori lakonično: »Za naše mrtve!« in odide. V bližini se nahaja pokopališče mrtvih junakov. Vidim, kako gre desetnik na pokopališče. Tovariši so pred pokopališčem, stoje ravno, konci pušk jim mole iznad odkritih glav. Molijo za padle brate, nato pa odidejo gori k svojim ukopanim tovarišem.

To je vse hvale vredno! Pogostoma najdem, ko grem na pokopališče, krasno sveže cvetje. Nisem vedel, kdo to semkaj nosi. Sedaj mi je bilo jasno. Odšel sem z mislijo:

»Rod bo samo, koj si mrtve štuje, Na prošlosti budućnost si snuje!«

Brezuspešno obstreljevanje Gorice.

Lugano, 30. septembra. Tukajšnji listi poročajo, da italijanska artiljerija koncentrirala sedaj svoj ogenj na Gorico. Mesto vsak dan obstreljujejo, ne da bi napravili kaj posebne škode. Zadnje dni so bile samo tri osebe lahko ranjene. Obstreljevanje se vrši le podnevi.

Pogibelj oklopne križarke »Benedetto Brin«.

Lugano. Komisija, ki ji je naročeno, naj preiskuje, zakaj da je eksplodirala križarka »Benedetto Brin«, se je zbrala dne 29. t. m. v Brindisi. Oklopnica še plava, a je le še vrak, ki se more prodati le kot staro železo. Komisija je gognala, da nesreče ni povzročila niti mina, niti kak torpedni strel in tudi ne kak kratek stik. Poizvedbe, tako poročajo, bodo trajale dolgo časa in ostanejo mogoče brezuspešne, ker je ostalo od smodnišnice le še nekaj kosov. »Idea Nazionale« sodi, da je postala ladja žrtev vohunov.

Chiasso. O podrobnostih pogiblja »Benedetto Brina« so uradni krogi zelo previdni. Niti tega ne poročajo uradno, kdaj se je zgodila nesreča. Večinoma se trdi, da je ladja ponesrečila v ponedeljek ob 6. uri zjutraj, »Secolo« pa trdi, da se je

nimi bombami, s katerimi naj bi obsole naše. Le počasi se plazijo, le od kamena do kamena izrabljajo kritja.

Pri nas zabrni telefon.

»Posamni strelci pozor!«

Izza vseh kritij se pokažejo temne črne palice, prav nalahko, komaj se premakne kaka bilka pod njimi, komaj toliko, kakor bi lezel hrošč po nji. Puškine cevi so, pripravljene da store dolžnost. Noben strel ne bode zamaš, kadar se izproži.

Telefon brni dalje po vseh postojankah, povelje razglašja, vsakemu oddelku odkaže nalogo. Ni čuti rezkih trobentnih zvokov kakor nekdanj, ko so se borili naši očeti. Telefon opravi vse, neslišno nepoklicanim, odločno in jasno svojem.

V tem se približa sovražnik žičnim oviram na nekaj sto korakov. Na vzhođu se je jelo daniti, počasi se razločuje gibanje. Z naših postojank še ni počil strel.

Zdajci se vzpno kvišku nekatere sovražne postave, roke zakrožijo, da bi vrgle ročne granate. Nekaj rezkih strelav, še med vstajanjem padajo postave nazaj, da ne vstanejo nikoli več. Vsak vstrel je pogodil moža. Skrbno se skrivajo ostali za kritji, a če se pokaže le del glave, po njem je, kdor ji je gospodar.

Zastonj, čete so mnogoštevilne, naprej za vsako ceno: Avanti! Savola!

S krikom udere truma proti oviram, kakor roj čebel je napadalcev,

zgodila nesreča najbrže v nedeljo popoldne.

Lugano. »Messagero« poroča, da se je zgodila nesreča v ponedeljek zjutraj. Ladja se ni potopila, pač je pa uničena vsa notranjost, stroji in stolpi.

Lugano. Nesreča oklopne križarke »Benedetto Brin« je res, kakor je napovedal Salandra, javnost globoko pretresla. Javnost vprašuje, niso li bile v Ameriki naročene kroglice nabite z manjvrednim razstrelivom, ki se rado samo uname. Ukazali so, naj vsi poveljniki ladij natančno preiščejo shrambe streliva. V Brindisi se trdi, da je povzročil nesrečo torpedno sekega sovražnega podmorskega čolna, ki je bil udril v pristanišče. Mornariško ministrstvo to zanikava, češ, da je vhod v pristanišče tako ozek in tako zavarovan z minami, da je napad podmorskega čolna izključen.

Berlin. »Berliner Tageblatt« poroča iz Lugana: Pri eksploziji oklopne križarke »Benedetto Brin« so bile v vojnem pristanišču Brindisi težko poškodovane še tri italijanske bojne ladje. Cenzura črta vsa podrobnejša poročila.

Berlin, 29. septembra. »Secolo« izve: Izključeno, da je eksplozija »Benedetto Brina« povzročila požar v pristanišču.

× × ×

Izgube laške mornarice v sedanji vojski so precejšnje. Naši podmorski čolni so potopili julija križarki »Amalfi« in »Giuseppe Garibaldi«. Izgubili so dalje Lahi v boju z našimi rušilci rušilec »Turbine«, torpedovke »5 pn«, »6 pn«, in »17 pn« in podmorske čolne »Medusa«, »Nautilus« in »Nereide«. Četrty podmorski čoln se je na mini potopil 10. avgusta v Tržaškem zalivu. »Benedetto Brin« je torej enajsta ladja, ki so jo v tej vojski Lahi izgubili. Uni-

čena sta bila avgusta tudi zrakoplova »Citta di Ferrara« in »Citta di Jesi«.

Upapolni Italijani.

Iz Curiha se poroča 28. septembra: Italijansko časopisje se uda glede francosko-angleškega sunka na zapadu čezmernim upom. »Corriere della Sera« meni, da je francoska artiljerija ob ofenzivi v Champagni izpalila poldrug milijon granat in šrapnelov. List ne dvomi, da bo druga nemška brambna črta ravno tako hitro vzeta, kakor prva. Seveda je potrebno, da nastopajo Francozi z enako energijo dalje. »Secolo« pravi, da je danes doprinešen dokaz, da se je sedaj končno spoznala potreba skupnega postopanja zaveznikov na vseh bojiščih. List meni, da imajo Nemci na vzhodu še za kaka dva meseca posla s tem, da izkopljejo Mackensenovo armado iz njenega boja težavnega položaja.

Giolitti o vojski.

Monakovo. »Augsburger Volkszeitung« objavlja vsebino Giolittijevega razgovora z voditeljem neke velike plovne družbe. Giolitti je izvajal med drugim: Dvomim, da bi se sedanja vojska odločila na bojišču. Niti zmagovalci niti premaganci ne bodo dopustili, da bi se vojska izvajala do zadnjih posledic. Ob sedanjem političnem položaju je popolnoma izključeno, da ostanejo po vojski sedanje skupine velesil. Sovražniki se bodo namreč spremenili v prijatelje in prijatelji v sovražnike. Politične izpremembe skupin, ki se mogoče izvedejo še, dokler traja vojska predčasno. Izid vojske je tudi zelo odvisen od končnega položaja na Balkanu. Prava šahova igra. Pri pozorni igri se igra lahko dolgo, a ena napačna poteza lahko hitro in brez upa na rešitev uniči igro. Preveva me čuvstvo, kakor da bi bila ena skupina velesil napravila napačno potezo.

Novi boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 30. septembra. Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Sovražnik je nadaljeval svoje prodralne poizkuse včeraj le v Champagni. Južno od ceste Mesnil—Ypern je bila sestreljena in pognjana v zrak neka po neki angleški stotniji zasedena postojanka Počasi napredujejo naši napadi severno od Loosa. Francozom se je posrečilo, da so južno-vzhodno od Soucheza na dveh manjših mestih vdrl v naše črte. Tam se še bojujejo. lahka je bil odbit delni francoski napad južno od Arrasa. Ljuti so bili boji med Rheimsom in Argoni. Južno od Sainte Marie a Py je vdrla sovražna brigada skozi najsrednejšo postojanko jarkov in je zadel na naše rezerve, ki so s protinapadom vzele sovražniku 300 ujetnikov, ostanek so pa uničile. Veliko francoskih napadov med cesto Somme—Pi—Sausin in železnico Challerange—Saint Menchould je bilo včeraj deloma v ljutih pobližnih bojih s težkimi izgubami za sovražnika odbitih. Izjalovil se je danes zjutraj močan sovražni napad na bojno črto severozahodno od Massigesa. Severno od Massigesa je bila izgubljena višina 191, ki je bila zelo izpostavljena sovražnemu ognju na krilu. Na ostalih bojnih črtah artiljerijski in boji z minami z menjajočo se silo.

Najvišje vojno vodstvo.

Parizani vznemirjeni.

Genf, 29. septembra. Ker se je ustavilo francosko prodiranje, je vznemirjeno pariško časopisje glede na moralen učinek na Balkan. »Figaro« piše, če bi Joffre mogel objaviti še tri sijajna poročila, bi bilo rešeno balkansko vprašanje.

1200 francoskih žrtev Zeppelinovih napadov.

Genf. »Journal« poroča: Vsled napadov v Zeppelinovih zrakoplovih je bilo v Franciji usmrčenih 219, ranjenih pa 972 oseb.

Francozi zaprli švicarsko mejo.

Genf, 30. septembra. Francosko-švicarska meja je od 1. ure dalje zaprta vsakemu prometu. Nihče ne sme čez mejo, če ima tudi veljavne popotne liste. Prekinjen je tudi ves poštni in železniški promet.

Anglija mora dobiti vsak teden 25.000 prostovoljcev.

Haag, 29. septembra. (K. u.) »Nieuwe Courant« poroča iz Londona: Stotnik Guest je izjavil včerajšnji seji poslaniške zbornice, da mora postaviti Anglija v bodočih dvanajstih mesecih na bojišče 1 milijon 400 tisoč mož, rezerve morajo šteti 1.700.000; skupaj toraj 3.100.000 mož. Če se vračuna še sedanja sila, bodo morali bodoče leto dobiti Angleži še 900.000 mož. Če more vlada zagotoviti, da dobi vsaka teden 20.000 do 25.000 rekrutov, bi bil zadovoljen s svojimi prijatelji. Guestov govor so nasprotniki zelo kritikovali. Asquith in pa Kitchener sta včeraj nepričakovano obiskala delavski shod, kjer so dobili vtis, da ministra nameravata ohraniti novačenje prostovoljcev, a Kitchener je baje izjavil, da morajo hitreje novačiti.

General Marchand ranjen.

London. »Times« poročajo iz Pariza: Iz Fašode znani general Marchand je s kolonijalno brigado otvoril napad v Champagni. Bil je nevarno ranjen.

Obstreljevanje stolnice v Reimsu.

Berlin, 30. septembra. (K. u.) Prusko vojno ministrstvo objavlja podrobnosti, ki dokazujejo, da so Francozi zakrivil s svojimi vojaškimi pripravami sami, da se je stolnica v Reimsu obstreljevala. Na stolpu stolnice je bil poleg zastave Rdečega križa telefon, električni žaromet in vojaške postelje. Blizu katedrale se je nahajal artiljerijski park z močno pehotno stražo. V katedrali je ležalo nad 150 nemških ranjencev, ko jo je 19. septembra 1914 obstreljevala nemška artiljerija. Ranjenec, ki so bežali, je sodrga suvala z nogami in jih pretepala s pestmi in s palicami. Ranjenih in ubitih jih je bilo več.

Proti Srbiji.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. septembra. Uradno se poroča:

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

POMOČ SPORAZUMA SRBIJI.

Pariz, 30. septembra. »Matin« izjavlja: Če bi odrinile armade zaveznikov v Srbijo, bi se to zgodilo le, da bi varovali Srbijo pred dvojnimi napadom, nikakor pa ne, da bi se izvedel napad na Avstrijo, na katerega se je že tekom leta večkrat mislilo, a se je bil vedno izločil radi političnih razlogov.

ZAŠČITNIKI SRBIJE.

Kodanj, 30. septembra. »Echo de Paris« izve: Francoska in Angleška sta sporočili Srbiji, da se bodo ukrenile potrebne odredbe, da se prepreči bolgarski napad.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 30. septembra. (K. u.) Glavni stan poroča: Dardanelska fronta: Položaj je neizpremenjen. Dne 27. septembra so naše obrežne baterije potopile pri Keresvesdere sovražno torpedovko in z učinkom obstreljevale sovražne postojanke na obrežni črti Seddil-Bahr. V noči od 27. na 28. septembra so naši na različne strani odposlani poizvedovalni oddelki iz zasede presenetili sovražno poizvedovalno kolono. Del kolone je bil pobit, del pa ujet. Na ostalih frontah nič novega.

ANGLEŠKI DIVIZIJONAR UJET.

Frankobrod. »Frankf. Ztg.« poroča iz Londona: Turki so ujeli angleškega divizionarja Longforda.

Na morju.

PODMORSKI ČOLNI V SREDIZEMSKEM MORJU.

Carigrad, 30. septembra. Pri rtu Malta je bil torpediran francoski parnik Sianey vrste »Messagerie«. Neki iz Mudrosa v Atene došli popotnik zagotavlja, da vsak dan potapljaajo angleške in francoske ladje v Sredozemskem morju. Število žrtev podmorskih čolnov je velikansko, a se o njem najstrožje molči.

Oporoka rajnega japonskega cesarja.

Stockholm, 30. septembra. Japonski listi objavljajo odgovor japonske vlade na prošnjo sporazuma, naj mu prepusti čete. Ministrski predsednik Okuna je odklonil prošnjo in izjavil, oporoka rajnega cesarja ga ovira, da ne more ugoditi željam sporazuma. Ukazal je namreč, da se smejo japonske čete odposlati čez morje le, če se nahaja Japonska v neposredni nevarnosti. Za vsako drugo podporo je pa Japonska pripravljena.

Strašen vihar v New Yorku.

New York. Strašno nesrečo je tu povzročil 29. m. m. vihar. Mrtvih je 10, ranjenih 150 oseb. Škode je nad en milijon dolarjev. Ladje v pristanišču niso bile poškodovane.

Primorske novice.

Prošnja za otroke beguncev. Otroci v različnih barakah nastanjenih rodbin beguncev v južno prosijo za dobrohotno prepušitev igrač in knjig s slikami vseh vrst. Darove hvaležno sprejema »Centralni komite za begunce v južno«, Dunaj IV, Favoritenstraße 5, telefon 58.543.

Tiralica proti dr. Jedlowskemu. Tiralica objavlja uradni »Osservatore Triestino« za dr. Josipom Jedlowskim, odvetniškim kandidatom in dopisnikom zagrebškega »Obzora«, rojenim leta 1884: v Koturu, pristojnim v Jaslo v Galiciji, ki je pobegnil v inozemstvo in ga zasleduje sodišče c. in kr. 5. armadnega etapnega poveljništva, vojna pošta 81, zaradi hudodelstva proti državni oboroženi sili v zmislu paragrafa 327. vojaškega kazenskega zakonika.

Odvetnik dr. Tuma iz Gorice je sedaj otvoril odvetniško pisarno v Trstu.

Nove šole v Trstu. Splitsko »Naše Jedinstvo« poroča: Namestnik Trsta je rekel te dni državnemu poslancu Pittoniju, da se bo izdelal obširen načrt za preustrojitve šolstva v Trstu; država se bo, mu je rekel, posebno pobrigala za razvoj trgovskih šol, in se bo najbrže razširil zavod Rivoltella, osnovala se bo višja navtična šola, ki je v Trstu potrebna. — Na to izjavo že sedaj rečemo: Trst ni laški. Najmanjše pa je sedaj čisto laški brez toliko tisoč regnicolov, ki so našemu ljudstvu odjedali zaslužek, da tako uduše naš narodni razvoj. V Trstu je mnogo in mnogo tisoč Slovencev in Hrvatov, pa imajo

pravico reči že naprej, da od sedaj ne smejo biti višje trgovske šole v Trstu same laške. Tako tudi ne Rivoltella. Ako pa mora ta biti vsled ustanove ustanovitelja (česar pa ne vemo) laška, tedaj je dolžnost države, da ustanovi višjo trgovsko šolo za Slovence in Hrvate. Še bolj pa to velja za višjo navtično šolo, a posebno zaradi tega, ker imamo v Dalmaciji navtične šole, zaradi katerih bi tudi ona višja v Trstu morala biti hrvatska, ali vsaj — bolj hrvatska. — Trst je bil dosedaj izgledal kot ognjišče Lahov,

To ognjišče je bilo zarišče iredentizma. To ognjišče gasi sedaj kri Slovencev in Hrvatov na Soči, a na pogašeno ne sme vlada nič več dovoliti, da nanosijo iredentovci novo kurivo. Trst mora biti slika primorja, a primorje od Trsta do Špiča je hrvatsko, slovensko.

Drugi glas o slovenščini v Trstu. Zavedno slovensko dekle nam piše iz Trsta: »Slovenec« je že parkrat pisal, kako je sedaj Trst slovenski. Meni se ne zdi tako hudo. Vsaj med nižjimi sloji v mestu vlada še vedno italijanščina. Ko v gručah čakamo na kruh in olje, se sliši le laška govorica; morda dve ženski govorita slovensko, pa še ti dve čisto naskrivaj. Ako jih vprašam, da-li se sramujejo slovenskega jezika, dobiš odgovor: »Non capisco, noi siamo Triestini.« Ko smo slovenska dekleta zadnjič na Velikem trgu nekaj zabavljale radi italijančarenja, se obrne proti nam neka žena in nam pravi: »Oprostite, vé te stvari ne razumete, naj vam pojasnim. Tudi jaz imam otroke, ki hodijo v šolo in ne znajo slovensko. Ko so bili godni za šolo, sem jih vpisala pač v najbližjo ljudsko šolo — italijansko seveda. Ko je tretji dorastel za šolo, sem ga peljala v C. M. slovensko šolo. Tam so mi pa takoj rekli: »Kajne, pa boste nekaj plačali in nam pomagali za šolo?« Kaj sem reva hotela, še tretjega otroka sem peljala v laško šolo. Tam mi ni treba nič plačati, šolske potrebine dobi zastoj, zraven pa še obleko. Za reveža to veliko pomeni.« Tako torej so se delali v Trstu »Italijani« in italijanstvo Trsta. Kako drugače bi bilo, ako bi se bile dale Slovincem v Trstu o pravem času javne šole, do katerih so imeli in imajo vso pravico. Sicer se pa Trst tudi dandanes še smatra za čisto italijansko mesto ali vsaj postopa se tako ob raznih prilikah. Za to le en dokaz. 18. avgusta smo imeli v Trstu vojaški dan. Vse tiskovine — razglednice itd. — so bile samo italijanske. Nihče ni razumel ali hotel razumeti slovenskega jezika. Vsaj v paviljonu hotela Balkan smo upale dobiti slovenske tiskovine. A tudi tu so nam gospe povedale, da so sicer prošle za slovenske tiskovine in razglednice, a niso bile uslišane. Zato so same poskrbele za slovenske razglednice, ki so nam seveda dobrodošle. Tako je še danes v Trstu.

Zdravstveno stanje princa Hohena-loheja. Kakor poročajo »Triester Tagbl.«, je bivši tržaški namestnik princ Hohena-lohe, ki ga je, kakor smo poročali, na severnem bojišču ugriznil stekel pes, že iz nevarnosti. Počuti se dobro. Nahaja se v Pasteurjevem zavodu na Dunaju in je upati, da ga zapusti kmalu.

V dubrovniško navtično šolo se je vpisalo to leto 60 novih učencev. Takega navala še ni bilo nikoli kakor letos. — Kdaj pa pridemo mi do slovenske navtične šole v Trstu? Saj je znano, da je bodočnost Hrvatov in Slovencev na morju.

Dnevne novice.

+ Odlikovanja. Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 8. polj. top. p. Valentin Čop. Najvišje pohvalno priznanje so dobili nadporočnik 79. pp., dr. jur. Josip Požar, poročnik 79. pp. Anton Jaklič in Josip Ovsenek in poročnik 27. pp. Jakob Dereani. Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili: četovodja železniškega polka Alojzij Zaverl in Karel Poglajen in četovodja 3. sap. bat. Vinko Orašnik. Srebrn zaslužni križec je dobil desetnik, tit. rač. podčastnik Andrej Sever, pri 59. inf. četni diviziji. Železni križec 2. vrste je dobil ritmojster 4. ul. p. Etbin Raunihar. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: četovodja Kovač Franc, desetnik Moritz Adam, pionirji Amtmann Karel, Gorenjec Franc, Merkus Mihael, Napast Anton, Pelicon Anton, Ročnik Anton, Selih Anton, Slepec Franc, Sommeregger Kristof, Volčanšek Josip in Zupanc Anton, vseh 13 pri 3. pion. bat. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: patroljni vodja Peterka Peter, lovci Bogolin Anton, Eugeli Ludvik, Dragoš Ivan, Gerkman Franc, Heški Franc, Šifer Matija, Trškan Franc in trobentač Kokalj Matej, vseh 9 pri 7. lov. bat.; Kadet Kovar Emanuel, četovodja Pahole Ivan, desetnika Rojko Alojzij in Zmugg Peter, poddesetnik Polhammer Anton in tit. poddesetnik Marek Artur, vseh osem pri 47. pp.; praporščak Ferste Ferdinand, kadeta Janak Franc in Lukman Alojzij, narednik Skarabot Josip in četovodja Neubauer Karel, vseh pet pri 97. pp. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vr-

ste so dobili: desetnika Leščak Franc in Rokavec Anton, oba pri 47. pp., desetnik 7. polj. top. p. Prelog Albert; narednik teleg. p. Goričar Matija; orožni mojster Polajner Anton, četovodji Križman Anton in Ukmar Ivan, desetniki: Ivantič Blaž, Majcen Ivan in Mavrič Albert, infanterista Cohil Josip in Volk Anton, oba pri 97. pp. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: topničarji 7. polj. top. p. Bergant Franc in Živic Franc; pionir tel. p. Gregorčič Josip.

— **Žrebanje velike loterije »Slovenske Straže«** se približuje. Žrebanje se nepreklicno vrši že 26. oktobra. Lepo prosimo, da prihodno nedeljo preč. župni uradi in županstva vsak v svojem delokrogu store kar največ mogoče za to dobrodelno akcijo v prid ubogim otrokom, vdovam padlih vojakov in invalidom.

— **Tretje vojno posojilo.** Finančni minister je imel včeraj zjutraj z zastopniki uradnih podpisovalnic razgovor, v katerem se je dogladilo, da je sedanj čas za izdajo tretjega vojnega posojila v vsakem oziru zelo pripraven. Podpisovanje se bo pričelo sredi oktobra.

— **Popis zalag žita, žitnih proizvodov in sočivja,** ki je odrejen po stanju 15. oktobra, ne obsega zalag v gospodinjstvih, marveč le poljedelske, obrtne in trgovske obrate.

Za oslepele vojake. Upravištvu »Slovenskega Naroda« je poslalo deželnemu odboru znesek 25 K kot zbirko za ustanovitev prepotrebne deželne zavoda za slepe. Dalje se je izkazala vrla Marijina dekliska družba v Metliki že drugič z novim darom 80 K v isti namen. Da bi sledili še mnogi posnemalci.

— **Naš denar za italijansko vojno posojilo.** »Marburger Zeitung« piše: Glasom poročil v hrvatskih listih je beneška podružnica tržaške »Assicurazioni Generali« podpisala 20 milijonov lir za italijansko vojno posojilo. »Riunione Adriatica«, ki ima svoj sedež istotako v Trstu, pa 4 milijone. Značilno je, da sta predsednik in generalni ravnatelj prvoimenovanega zavoda že pred napovedjo vojne izginila iz Trsta. — Pod naslovom: »Samo ne barbarstva« je pisal poslanec dr. Steinwender v grški »Tagespost« dne 19. septembra: »Pobožni mož, ki ponudi svoje desno lice, če je dobil zausnico po levem, je pravcata sirota nasprotni nam. Riž, olje, kavo in vse mogoče dobre stvari nam odtežajo Francozi in Angleži, naše rojake zapirajo v mrzlične kraje in jih puste lakote, žeje in uši poginjati, toda mi niti zdaleka ne mislimo na masčevanje, marveč osramočujemo naše sovražnike s plemenitostjo, dopuščajoč jim, da še dalje spravljajo naš denar, ako so slučajno upravni svetniki bank in industrijskih družb. Da se to ne godi iz ljubezenske slabosti do francoskih in angleških denarnih ljudi, marveč iz nemeje srčne dobrote, dokazuje okolnost, da postopamo nasproti Italijanom na enak način. Italijanske, v kraljestvo pristojne upravne svetnike »Riunione Adriatica« in »Assicurazioni Generali« puščamo mirne duše na njihovih mastnih mestih, ne zapodimo k vragu niti predsednika Generali, ki je istotako italijanski državljani, dočim so Italijani v svoji pomanjkljivi srčni izobrazbi že davno pred izbruhom vojne nemške in avstrijske upravne svetnike pri »Banca commerciale« postavili pred vrata. In potem nas še imenujejo barbari! Da nismo barbari, marveč da se z uprav otroškim veseljem sučemo v mlačni krnici pobožnega mišljenja, moremo navesti še nadaljnji neovrgljiv dokaz. Navedeni zavarovalni družbi in več dunajskih bank je imelo v Trstu nastavljenih mnogo italijanskih uradnikov iz kraljestva. Ti uradniki so pobegnili in streljajo sedaj — v kolikor so za orožje sposobni — na naše ljudi ob Soči, na Krnu, Dobrdo, Plöcknu, v Sextnu, kratkoma povsod, kjer je mogoče. Ti uradniki pa niso bili morda odpuščeni, niti plač jim niso ustavili, marveč se jim njihovi službeni prejemki redno pošiljajo, in če bo enkrat vojna končana, bomo imeli čast, da jih bomo zopet pozdravili pri nas in polni plemenitosti gledali, kako našim ljudem odjedajo boljše mesta, zato pa nam puščajo zavest, da smo ob najtežavnejših razmerah dokazali svojo ljubezen do bližnjega.«

— **Umrl je organizator poljskih legij** grof Ladislav Stadnicki. Pokopali so ga v časten grob budimpeštanske občine.

— **Razširjeni promet z vojnopoštnimi zavoji.** Od 4. oktobra dalje je zasebni vojnopoštni promet pod znanimi dosedanjimi pogoji dopusten s sledečimi vojnopoštnimi uradi: 6, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 40, 42, 44, 47, 48, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 98, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 116, 118, 119, 120, 121, 123, 124, 126, 127, 128, 130, 132, 134, 135, 137, 139, 141, 143, 144, 150, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 167, 171, 173, 175, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 184, 200, 201, 202, 204, 206, 207, 208, 209, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225,

251, 252, 253, 254, 255, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 319, 320, 321, 322, 323, 326, 327, 328, 329, 330, 350, 351, 352, 353, 355, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 601, 602, 603, 604, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 630. Trajen promet zavojev z vojnimi poštami uradi: 11, 39, 51, 125, 149, 186 ostane nedotaknjen.

— **Nalaganje in skladanje civilnega blaga ob nedeljah in praznikih** je strankam samim na Kranjskem dovoljeno na sledečih železniških postajah: Jesenice, Lesce, Kranj, Škofja Loka, Ljubljana državni kolodvor, Ljubljana dolenski kolodvor, Rudolfovo.

— **V ruskem ujetništvu so:** Jožef Juvan iz Novega Vodmata št. 117, občina Moste pri Ljubljani. Domači devet mesecev niso vedeli ali je živ ali mrtev. Od 13. septembra dalje sta v ruskem ujetništvu brata Jernej Legat in Anton Legat iz Naklega. V ruskem ujetništvu je od 10. maja Emil Aljančič, korporal 17. pešpolka. Z njim je ujet Štebi iz Domžal in eden iz Črnuč. V ruskem ujetništvu je stotnik 87. pešpolka Jožef Nowak.

— **Umrl je v Laškem trgu hišni posestnik** Norbert Krotič, star 57 let.

— **Osrednje državne oblasti za Dalmacijo** ostanejo preko zime v Kninu in Drnišu.

— **Prebiranja na Ogrskem.** Ogrsko honvedno ministrstvo poziva vse, ki so bili rojeni od l. 1873. do l. 1896. in ki niso bili že potrjeni, naj se predstavijo še pri naknadnem prebiranju. Odredil se je tudi popis tistih, ki so bili v letnikih 1873. do 1896. oproščeni od aktivne črnovojniške službe.

— **Vrednost krone v prometu z Nemčijo** se je določila za 100 mark = 138 K.

— **Posiljatelj za vojne ujetnike na Ruskem.** Osrednji poizvedovalni odbor »Rdečega križa« na Dunaju I., Jasomirgottstrasse 6, oddelek za vojne ujetnike, naznanja javnosti, da vsak kdor hoče poslati ujetnikom v Rusiji in Sibiriji gorko obleko ali

perilo — to stori sedaj in precej, ker preteče veliko časa, preden dosepejo pošiljatelj na naslovljeno mesto. Take pošiljateljve so poštne proste ter se zamo-rejo oddati pri vsakemu poštnemu uradu. Vendar morajo biti dobro in trdno zaviti in zašiti v platno. Strogo izključeno je zavijati pošiljateljve v časopise. Pisma, časopisi ter sploh nobena tiskovina se ne sme priložiti. Pošiljateljve ne sme tehtati več kot 5 kg z ometom vred. Namesto ene velike pošiljateljve, je umestneje poslati manjše po presledkih enega tedna.

Edmond Audemars dosegel višinski rekord — 6700 metrov. Do predkratkim je znašala višina, ki so jo dosegli sploh zrakoplovci, 3280 m. Sedaj pa se je posrečilo pilotu Edmondu Audemars-u, da se je še enkrat tako visoko vzpel ter dosegel dosedaj nepojmljivo višino 6700 metrov. Audemars je poznan že iz poleta Berlin—Paris, kjer je dosegel lepe uspehe. Rekordni polet pa je izvršil dne 8. septembra t. l. v Villa coublay s svojim Morane-enokrovnikom. Seveda se je Audemars za ta polet izvrstno preskrbel. Ker vlada v takih visočinah velik mraz, je bilo jako potrebno, da se dobro obleče. Čez navadno letalsko obleko je dal platneno oblačilo, nato je oblekel volneno suknjo, ki je bila zopet pokrita z nekim gumijevim usnjem. Vsega skupaj je imel osem oblek. Noge so bile dobro zavite v volnene žaklje, med katerimi so bile položene papirnate stene. Kljub temu je bil pilot, ko je dospel zopet na tla, tako premražen, posebno v nogah, da je dobil šele po precejšnjem drgnjenju zopet svojo gibčnost. Bilo je namreč v tisti visočini jako mrzlo; aparat mu je kazal — 30 pod ničlo in še nižje. Omenjeno višino je dosegel v eni uri štirideset minut. Nazaj na zemljo pa je priplul v dvajsetih minutah. Ako bi mu ne zmanjkalo kisika, bi šel lahko še više, a ko je opazil, da je kisikova posoda prazna, se je moral hitro vrniti zopet na zemljo.

je njegova preteklost onemogočala vsemu, jem v uredništvo.

Bolgari in Angleži.

»Berliner Tagblatt« poroča iz Amsterdam:

Profesor Stefanov na vseučilišču v Sofiji, ki se zdaj mudi v Londonu po posebnem naročilu bolgarske vlade, je izjavil poročevalcu »Morning Post«, da mu je Radoslavov naročil, naj bi sporočil angleškemu narodu to-le vest: Bolgari goje najprijaznejša čustva za Anglijo. Trdna vez simpatij veže oba naroda. Nikdar ne pozabimo, da se je Anglija v preteklosti v prvih vrstah borila za enotnost in nezavisnost Bolgarije. Bolgarija ni prevzela nikakršnih obveznosti napram Turčiji ali osrednjima vlastema, kakor mu je to izrecno zatrdil Radoslavov. Le-ta je bil še dostavil: Trenotno nimam drugega smotra, kakor da ostanemo nevtralni, dokler je le količjak možno in pride čas, ko me prisili k nastopu uresničenju bolgarskih idealov.

»Ugodna znamenja.«

Genf, 30. septembra. Pariški posebni poročevalec »Journal de Geneve« trdi, da so zavezniki četverosporzuma že ukrenili potrebne korake glede bolgarske mobilizacije. Zavezniki ne bodo pustili bolgarski vladi, da bi končala svojo mobilizacijo, ne da bi prej pokazala svoje prave barve. Črta Solun—Niš, po kateri diha Rusija, se nahaja preblizu bolgarske meje: zato ni možno dopustiti niti najmanjšega ogroženja te črte. Od odgovora Bolgarije, kaj hoče storiti, zavisijo takojšnja izvršitev sklepov zavezniških. Pot preko Dedeagača v Carigrad je odprta in pelje hitreje ko druga do cilja. Mobilizacija Grške gotovo ni naperjena proti zaveznikom. Upanje je, da ne bo Grčija predložila ostala mirna v svojem oboroženem položaju. Rumunija je že maja meseca prevzela obveznosti napram vele-silam sporazuma in je razpostavila že pred mobilizacijo 100.000 mož ob avstro-ogrski meji. To da so ugodna znamenja.

Koalijski kabinet v Bolgariji.

New York, 30. septembra. »Associatend Press« poroča iz Sofije z dne 26. septembra: Po zanesljivih poročilih se name-rava izpremeniti ministrstvo v koalijski kabinet, v katerega vstopijo zastopniki onih opozicijskih strank, ki hočejo podpisati Radoslavova.

Pritisek na Bolgarijo.

Kolin, 30. septembra. Sofijski dopisnik »Köln. Ztg.« poroča, da so tamošnji opslaniki četvernega soprazuma zahtevali od bolgarske vlade odgovor na njihovo zadnjo noto, ki je v bistvu je ponavljala poprejšnje ponudbe. Zagrozili so, da umaknejo vse svoje obljube, ako ne bi v kratkem došel odgovor. Sklep ministrskega posveta je še tajen. Zdi se, da bo vlada tak odgovorila, kakor misli večina naroda: da dosedanje ponudbe še ne zadoščajo upravičenim narodnim bolgarskim zahtevam. Zato da mora vlada še počakati s pritrilnim odgovorom, dokler četvorni sporazum in Srbija popolnoma ne pritrde bolgarskim zahtevam.

Vojaške priprave v Bolgariji.

Solun, 30. septembra. Vrhovno poveljstvo bolgarske armade bo sestavljeno takole: Generalissimus bo prestolonaslednik, načelnik generalnega štaba general Zostov, poveljnik 7. divizije ali sedanji vojni minister, katerega bi potem nadomestil generalni nadzornik Gudincev. Operacije proti Srbiji bi vodil general Bojadžev, sedanji načelnik generalnega štaba, ki je rodom Macedonec iz Ohride.

Sporazumove čete za Grčijo.

Lugano, 30. septembra. Poročilo »Corriere«-jevo o 150.000 možeh, ki da jih hoče sporazum štirih poslati na pomoč Grški, če se pridruži ententi, se potrjuje iz Petrograda in iz nekega ententnega poslanstva v Rimu. S tem opstaja vest verjetnejša. Od izkrcanja čet v Solunu pričakuje ententa veliko uspeha. aZto naj bi najprej potisnili Grčijo v ententin krog, potem pa naj bi se zagotovila pot Solun — Niš, ki edina veže Srbijo z zunanjim svetom. Hkratu bi se tem potom odvrnila pridružitve Bolgarije k centralnim vlastima, gotovo pa vsaj preprečil ophod nemških čet v Carigrad. Dokler ne bi došla pomoč ententi, bi Grčija in Srbija zadržavali bolgarsko silo. Po petrograjskih vesteh hoče ententa s svojimi četami nadomestiti one čete, ki bi jih Grčija poslala Srbiji na pomoč. Ententa hoče izpodbiti ugovor, da ne gre za vojni dogovor s Srbijo, ker Srbija ne more poslati po pogodbinih določilih svojih 150 tisoč mož na pomoč proti Bolgariji. Ta ugovor je bil podal Venizelos poslanikom entente, nakar sta najprej vstala francoski in angleški poslanik in izjavila, da ponuja ententa tudi primankljaj. Nato je bila odrejena Grška mobilizacija. Italijanski listi se vjemajo v tem, da se pridruži Grčija ententi, Rumunija pa da je še negotova.

Protivojno razpoloženje na Grškem.

Dunaj, 30. septembra. Po atenskih poročilih razpoloženje v Grčiji ni za vojsko. Mobilizacija ni vzbudila niti med armado navdušenja. Armada je celo proti

Balkanska uganka.

Položaj na Balkanu danes ni še pravi nič jasen, dasi vse kaže, da mora priti kmalu do jasnosti. Vrše se še vedno pogajanja in nekateri upajo celo na mirno poravnavo, ako ne že na to, da se vendar le še posreči pridobiti Grčijo in Rumunijo za osrednji vlasti. V tej smeri se gibljejo posebno pogajana Bolgarije z Grčijo in Rumunijo.

Da je pritisk na Grčijo in Rumunijo velik, je umljivo. Ententa celo upa na Bolgarijo. Italijanski listi vsaj so še upolnili. Kdor pazno motri razvoj in more sam presoditi vrednost vesti, si itak lahko ustvari primerno jasno sliko o položaju.

Kako mislijo v Grčiji, skuša dopovedati članek v »Frakf. Ztg.« z dne 29. septembra, ko razmotriva grško mobilizacijo. Bolgarija je najnevarnejši sovražnik Grčije. Z njim bo prej ali slej došlo do odločilnega spopada radi Rumelije in južne Macedonije, kjer je prebivalstvo po večini grške narodnosti. Bolgari tega ne priznava. Najtežja točka bolgarskih zahtev pa je — Solun.

S tem, da sta osrednji vlasti posegli v balkansko vprašanje, je prišla Grčija v težaven položaj njene koristi jo silijo, da pomaga Srbiji. To bi storila tudi tedaj, če bi ne bilo pogodbe. Nasprotno pa bi bilo samoumno, če bi Grčija nastopila proti Avstriji in Nemčiji.

slijo, da končno vendarle zmagajo zavezniki in potem: Zdrava vada o koncu ugodnem za Grčijo!

Sporazum Srbije z Avstrijo bi rešil Grčijo iz vseh zadreg. Osrednji vlasti bi samo to morale doseči, da bi bila grška meja popolnoma varna pred — Bolgarijo. To zahteva dejanj in ne — obljubi! Zato je treba, da srbsko-grški deli Macedonije ne pridejo v roke Bolgariji. Grčija noče pod nobenimi božji še dalje meje z Bolgarijo, kakor jo že itak ima. Popolnoma nesprejemljivo pa bi bilo, da bi prišla Bolgarija v posest železniške črte Solun—Niš. Samo to bi spravilo ves grški narod enoglasno v boj proti Bolgariji.

Končno pa se Grčija ne more pridružiti niti osrednjima vlastema. Na račun Bolgarije se ne more povečati. Na račun Turčije še manj, odkar jo hoče Nemčija vzdrževati. To je za Grčijo tem grenkeje, ker se čuti za naravno dedinjo Turčije v krajih, kjer so Grki. V Valono ne bi pustila Avstrija. Srbsko posest — Bitolj — vzeti ne kaže, ker bi zaigrala prijateljstvo Srbije, ki vendar rabi to v obrambo proti Bolgariji. More-li Grčija v zvestobi — Italijo? Najbolje bi bilo, da bi se Srbija udala in pod ugodnimi pogoji (odstop severne Albanije) prepustila prehod nemškimi četam v Carigrad. Potem bi se Grčija pridružila osrednjima vlastema. Dokler pa vlada v Srbiji Pašić, na to ni niti misliti, da bi se Srbija uklonila. Zato je bodočnost Grčije zelo črna.

V Solunu se izkrcale angleško-francoske čete?

Kolin, 29. septembra. »Kölnische Zeitung« poroča po »Corriere della Sera«, da so se izkrcale francosko-angleške čete v Solunu. Izkrcanje se je izvršilo po privolitvi Grčije. Poročilo še ni potrjeno.

Pomoč Srbiji.

Pariz, 30. septembra. (Ag. Havas.) Ministrski predsednik Viviani in zunanji minister Delcassé sta včeraj referirala v odseku, ki se peča z dardanelsko ekspedicijo. Zatrjuje se, da je Delcassé potrdil Greyevo izjavo od prejšnjega dne v angleški zbornici, da hočejo vlasti četverosporzuma iti na pomoč Srbiji za slučaj, da jo kdo napade.

Proti pouličnim nemirnežem.

Bukarešt, 30. septembra. »Südslav. Korr.« javlja: Energičen nastop vladinega časopisa proti uličnim nemirnežem, ki stoje v službi »Garde za varstvo narodne časti«, ni brez uspeha. Policija ima ukaz, da naj z vso strogostjo postopa proti javnim nasilnežem. »Vittorul« pravi, da vlada seže po posebnih sredstvih, če bi še dalje vznemirjala »Garda« mir in varnost države. »Zena«, proti kateri so posebno naperjene demonstracije in napadi na njeno upravo, objavlja pikantno novico o voditelju pocesnih rabuk Valeriu Drumaru, češ da se Drumaru pravzaprav zove Moldovan in da se je prej ponudil listu »Zena« za sotrudnika, ki ga pa je bila odbila, ker

Drug sovražnik pa je — Italija, radi Albanije in otkov v egejskem morju. In tako je zdaj slika: Na eni strani smrtni sovražnik Bolgarija na strani osrednjih vlasti, na drugi pa nič manj nevarni sovražnik Italija na strani sporazuma! K temu pa pride še to, da je kralj z armado vred prepričan o popolni zmagi Nemčije, nasprotno pa se vsi oni, ki poznajo le Anglijo in Francijo (n. pr. Venizelos in mnogi drugi) dajo voditi ob besedičenja ententnega časopisa ter njenih diplomatov in posebno pa od pomorske nadvladajoče sile angleškega brodograja. Ti vedno še mi-

vojaškemu nastopu v zvezi z entento. Posebno pa je veliko nasprotstvo proti Italiji. Nasprotno se pa v resnici boje, da bi se izkrcali v Solunu francoske in angleške čete. Anglija in Francija hočeta porabiti izkrcanje čet za pretvezo, da bi mogli opustiti ponesrečene naskoke na Galipoli.

Grška mobilizacija.

Berolin, 30. septembra. Z večeršnjim dnevem razposiljal grški konzulati pozivnice onim, ki niso bili vojaki, in sicer vseh dozdaj mobiliziranih letnikov.

Kralj Konstantin poveljnik zavezniških čet.

Geni, 30. septembra. Pariški listi so za to, da bi prevzel kralj Konstantin vrhovno poveljstvo kontingenta zavezniških čet v številu četrtilijona vojakov, ki naj bi se izkrcali v Solunu. Prav posebno slavi kralja »Echo de Paris«.

Grška anektira otoke.

Dunaj, 30. septembra. »Südsl. Korrespondenz« javlja iz Aten: Kraljevski dekret, ki odreja volitve za otoke Imbros, Tenedos in Kasteloreja na podlagi grških zakonov, vzbuja v vseh političnih krogih največjo pozornost. Sodi se, da je ta prvi korak vlade k aneksiji teh otokov, kateri pa bo kmalu sledila še ona severnega Epira. Zanimivo je, da londonska konferenca teh otokov in severnega Epira ni priznala Grčiji. Venizelos doslej ni hotel anektirati tega ozemlja, dasi ga je bila Grčija že za časa prve balkanske vojske zasedla in je v zadnjem času zopet z vojniki zasedla severni Epir. Volitve se izvrše tekom treh mesecev.

Nova moč grške armade.

Splošna brambna dolžnost se je uvedla na Grškem z zakoni 1882., 1887., 1896. in 1904. leta; izjeme so dovoljene le posamezno in v zelo omejeni meri. Pa tudi redne vojaške službe oproščeni niso popolnoma prosti brambne dolžnosti, marveč pridejo v teritorialno armado in morajo odslužiti 6 mesečno, večbno dobo. Po balkanski vojni so se brambni zakoni še razširili in izpopolnili. Ker je število prebivalstva naraslo za dva milijona in radi negotovega političnega položaja na Balkanu po bukareškem miru je Grčija izredno povišala moč svoje vojske, ki znaša danes več nego še enkrat toliko čet, nego pred balkansko vojno. Reorganizacija grške armade je bila sklenjena l. 1913. V

koliko se je do danes izvedla, se ne ve natančno, a gotovo je, da se je z ozirom na zunanje okoliščine, kolikor le mogoče pospešila. Določeno pa je bilo, da se v miru pomnože divizije od 4 na 12 v vojni pa od 10 na 24. Vojna moč vsake divizije sestoji iz 3 pehotnih polkov po 3 bataljone, škadrone konjenice, genijskega bataljona, 1 artiljerijskega polka s 6 vozečimi brzostrelnimi baterijami, vsaka po 4 topove. Vsega vkup šteje torej vsaka vojna divizija 18.000 pušk, 100 jezdecev in 24 topov. Dalje obsega preosnova ustanovitve 12 artiljerijskih polkov in 4 oddelkov gorske artiljerije. Po izkušnjah v balkanski vojni so se v grški vojski ustanovile zrakoplovne in prometne čete in nov telegrafski bataljon. Konjica se je pomnožila za 2 nova polka. Skupna oborožena moč je določena na 450.000 mož; da se zagotove rezerve in nadomestitve se je službena doba razširila in velja od 20. do 55. leta. Vrhovni poveljnik celokupne oborožene moči je kralj Konstantin, ki velja za pravega vojaškega kralja.

Kaj bo, če ententa zmagaja.

Atene, 27. septembra. »Südsl. Korrespondenz« javlja: »Chronos« razpravlja o morebitnem zapletu Balkana v svetovno vojsko ter o usodi Grške, če bi padla Dardanele in zmagali zavezniki sporazuma. Za Grčijo bi bilo to katastrofalnega pomena; Carigrad bi postal ruski, Dodekanesos in Epir bi prišla v roke Italijanom. Vemika Srbija pa bi Grčijo kar potisnila ob steno. Ententa zmagaja bi napravila Grčijo za dekle Rusije.

Nota Rumunije Rusiji.

Črnovice, 31. septembra. »Czernowitzer Zeitung« poroča, da je poslala rumunska vlada ruski vladi noto, ki jo je gotovo povzročilo dejstvo, da zdaj zbira Rusija v Besarabiji velike vojaške sile. Nota pravi, da so ruski letalci večkrat prišli nad rumunske kraje in povzročili med mirnim kmetijskim ljudstvom velikanski strah. Resnica je, da je rumunsko vojaštvo večkrat streljalo na ruske aeroplane, kar je razburjenje le še povečalo. Končno pri- biva nota, da se ponavljajo slučaj v bojih ob Besarabski meji ko padajo ruski šrapneli na rumunsko zemljo in se tam razletavajo. Tako prihaja do številnih ranitev in požarov. Nota zahteva v energičnem tonu odredb, da se poslej to ne bo nič več dogajalo.

Od Drine k Adriji.

(Pismo slovenskega gledališkega igralca.) Bivši igralec v našem deželnem gledališču v Ljubljani, komik Josip Molek, nam je tako-le opisal svoje vojne doživljanje:

Kakor znano, sem bil pri ... črnovojniškem polku, 6. stotnija. Kasneje sem prišel k etapnemu poveljstvu v Rogatici, ki mu je načeloval podpolkovnik Vodnik, iz rodbine našega pesnika Valentina Vodnika. 3. aprila sem bil komandiran k ... brigadnemu štabu kot ardonanec na kolesu. To so bili zame dnevi, kakor v deželi deželi. Poslušajte!

G. nadporočnik W. me je vprašal, če oi hotel v brigadni menaži streči gospodu generalu pri kosilu in večerji.

»Zakaj pa ne? Prav rad celo!« sem odgovoril. Mislil sem si: če znaš na odru igrati natakara, pa enkrat še v resnici pozikusi! Ker nisem hinavec, pa tudi pri- znam, da sem pri tem prav zelo mislil tudi na svoj želodec, ki se je, odkar sem odložil šminko in se lotil puške, že precej skrčil. In nisem se zmotil. Dopoldne sem drčal sem in tja s kolesom, opoldne in zvečer pa strežl šestnajstim gospodom častnikom. Moj humor je tu in tam pripomogel, da mi je marsikaka kronica smuknila v žep — kdo bi se kaj takega branil? Tisti dan, ko nam je Italija na prigovorjanje denuncianta, hočem reči D'Annunzia napovedala vojno, sem dobil za svoj dovtip 20 K. Tako-le je bilo:

V kuhinjo je prišel g. poročnik Groak in pripovedoval, kaj vse zahteva Italija: »Južno Tirolsko, Istro, Dalmacijo ...«

»Pa zlato uro z verižico!« se oglasim jaz.

Gosp. poročnik se je nasmejal, segel v žep in Molek je spravil 20 K v svoj mošnjiček. Opoldne so se pa gospodje pri obedu prisrčno smejali, posebno gospod general.

Prišel pa je dan, ko je bilo vseh teh dobrot konec. Kmalu smo odšli peš do ... in korakali potem še tri dni. In imel sem smolo, da sem dobil nekaj kakor kolero. Moral sem namreč iz B. s kolesom nesti povelje v L.; nazaj grede sem pil pri nekem kmetu vodo. Ko pridem nazaj v B., mi je bilo že tako slabo, da sem komaj stal. Zvečer — bilo je 6. junija — sem bil že v bolnišnici, kjer sem ostal do 14. junija. Zdravnice se mi je vrnilo in vrnil se mi je tudi humor, in če ima človek humor, potem je vse dobro. Rekel sem si: Kopriva ne pozebe! Toda moje prejšnje prijetno življenje je splavalo po vodi, to se pravi: ... brigada je bila medtem odšla sam Bog ve kam.

nitj ne upa in le s kukalom oddaleč gledajo na našo lepo Istro, po kateri se jim sline cede. Ne bo nič, Lašič, samo po butici jo dobiš, da boš pomnil.

Naši 30,5 cm možnarji se mogočno slišijo. Straža ob Adriji čuje noč in dan — mirno spite!

Iz življenja poljskega legijonarja.

Iz Pulja nam pišejo: V mojem oddelku tukajšnje bolnišnice se je nahajal mlad poljski legijonar, ki mi je pravil to-le iz svojega življenja: Rojen je bil v vasi R. pri Przemyslu. Oče je bil zidar, mati pa prodajalka sadja. Nekoč so bile krog Przemysla velike vojaške vaje, katerim je prisostvovala tudi neka zelo visoka oseba. Pot je visokega gospoda privedla v vas R., kjer sta vojakom prodajali sadje moja mati in neka židovka, ki se je tudi pečala s sadno kupčijo. Dotični gospod je najprej pristopil k židovki in jo vprašal, katere vere je. Ko mu je odgovorila, da židovske, ji je prevrnil košare in pristopil k moji materi z enakim vprašanjem. Moja mati je odgovorila, da je kristjana in Poljakinja, nakar je gospod kupil kilo sliv in ji dal za nje desetak (deset goldinarjev). Od tega časa židovka ni več branjarila s sadjem in moja mati je zato sedaj bolj izhajala. Z očetom sta si kupila malo hišico in živeli smo srečno in zadovoljno. A sreča je opoteča. Ko sem bil star 12 let, moja sestra pa devet, nam je umrl oče, in sedaj so se pričeli za nas težki dnevi. Mati je skrbela za naju kakor vedela in znala. Tekom časa je dala sestro k dobri družini v vasi, mene pa je dala učiti mizarstva. Tako smo se zopet uredili in nismo se imeli nad čem pritoževati. Pred dvema leti je odšla moja sestra z dotično družino v Ameriko, in lani sem tudi jaz odrinil od doma za njo. A še preden sem prišel preko morja, je izbruhnila vojska in jaz sem se nemudoma vrnil domov in stopil v poljsko legijo. Ker so bili pa med tem legijonarski oddelki že daleč na Ruskem, so me prideliili vojaškim delavcem, ki so v Przemyslu postavljali barake; kasneje sem prišel v istem poslu v Budimpešto, odond pa v Pulj. — Nato mi je pokazal materino pismo, ki mu javlja, da je sedaj Galicija svobodna; toda Rusi so bili vse pobrali, pokončali in požgali, tako da vlada strašna beda. Podpore do zdaj od nikoder nobene. Sinovih poslanih 10 kron je prejela. Rada bi ga videla, preden umrje, a malo ima nade na to. Poljaku sta zablesteli v očeh dve težki solzi. Zasmilil se mi je v dno srca. Toda tudi sreča nikoli ne počiva. Naslednje jutro mi legijonar veselo javi, da je dobil materino pismo, v katerem mu poroča, da je dobila državno podporo za ves čas vojske ter je torej brez skrbi za vsakdanji kruh. Vrh tega ji je pisala hči iz Amerike, da se je poročila s trgovcem ter ji je tudi poslala 50 dolarjev, zanj pa deset, obenem pa obljubila skorajšnjo nadaljno podporo, če bosta le-to prejela. In da bi bila mera polna, je Poljak popoldne dobil poziv, naj se vrne na delo v Przemysl. Tako se bo materi in sinu spolnila tudi njuna največja želja, da se bosta zopet videla. I—i.

POGREŠANI VOJAKI.

Prosi se natančnega pojasnila, kje da se sedaj nahaja g. Josip Kozina, računski podčastnik pri 17. pp.; naslov na uredništvo »Slovenca«. — Kdor ve kaj, kje se nahaja Andrej Tuta pri 3. pionir. bataljonu, je nekje na Tirolskem ali na Koroškem. Miha Tuta se nahaja v Galiciji pri infanteriji. Jožef Tuta je odšel 15. julija v Ljubljano k vojakom. Vsi trije so doma iz Gabrij pri Tolminu št. 26. Kdor ve kaj od njih, je naprosen, da obvesti njih očeta Mihaela Tuta v Aschbachu Nr. 25 a. d. Westbahn, Niederösterreich. — Kdo kaj ve? Franc Grabrijan iz Metlike je služil pri domobranskem polku št. 27, II. stotnija, 4. četa (vojna pošta 323). V boju je bil 23. julija, od takrat ni o njem nobene- ga glasu. Kdor kaj ve o njem, naj bo tako prijazen, pa naj to naznani na naslov: Franc Grabrijan, trgovec, Metlika, Bela Krajina.

Zopetno izbiranje v letih 1873 do 1877, 1891, 1895 in 1896 rojenih črnovojnikov

Zopetno izbiranje v letih 1873 do 1877, 1891, 1895 in 1896 rojenih črnovojnikov se vrši dne: 11. oktobra v Črnomlju za sodna okraja Črnomelj in Metlika; — 13. in 14. oktobra v Rudolfovem za sodna okraja Rudolfovo in Trebnje; — 16. oktobra v Žužemperku za sodni okraj Žužemperk; — 18. in 19. oktobra v Kamniku za sodna okraja Kamnik in Brdo; — 20. oktobra v Višnji gori za sodni okraj Višnja gora; — 22. oktobra v Litiji za sodni okraj Litija; — 24. oktobra v Krškem za sodna okraja Krško in Rateče; — 25. oktobra v Kostanjevici za sodni okraj Kostanjevica; — 26. oktobra v Mokronogu za sodni okraj Mokronog; — 11. oktobra v Kočevju za sodni okraj Kočevje; — 12. in 13. oktobra v Ribnici za sodna okraja Ribnica in Velike Lašče; — 14., 15., 16. in 17. oktobra v Ljub-

ljani za sodna okraja ljubljanska okolica in Vrhnika; — 18. in 19. oktobra v Ljubljani za mesto Ljubljana; — 21. in 22. oktobra v Radovljici za sodna okraja Radovljica in Kranjska gora; — 24. in 25. oktobra v Kranju za sodna okraja Kranj in Tržič; — 26. oktobra v Škofji loki za sodni okraj Škofja loka; — 19., 20. in 21. oktobra v Postojni za sodne okraje Postojna, Ilirska Bistrica, Senožeče in Vipava; — 23. oktobra v Logatcu za sodne okraje Logatec, Lož in Cerknica; — 25. oktobra v Idriji za sodni okraj Idrija.

Ljubljanske novice.

Ij Na rožnicensko nedeljo dne 3. okt. pridejo na povabilo presvitlega knezoškofa vse ljubljanske župnije v procesijah popoldne ob 3. uri v mestno župno cerkev sv. Jakoba. Ondi bo pridiga in slovesno litanije Matere božje. Po končani slovesnosti vsakdo še lahko dalje moli in obisku- je cerkev. Namen te pobožnosti? V cerkvi sv. Jakoba je kanonično ustanovljena bratovščina sv. Rožnega venca. Kdor ta dan obišče cerkev sv. Jakoba in moli po namenu sv. Očeta, prejme tolikokrat popoln odpustek, kolikorkrat obišče cerkev sv. Jakoba. Z odpustki zadostujemo bčiji Pravici in zbrisujemo časne kazni sebi in dušam v vicah. In sedanjí čas? Koliko gorja, koliko solza! Potoki človeške krvi se pretakajo na suhem in na morju. Svetovna vojska z vso svojo grozoto že nad leto dni čivja okrog nas. Zadostujmo božji Pravici, ki smo jo tolikokrat obišče in tako hudo žalili, da se usmili nesrečne Evrope, usmili naših v vojski padlih bratov! Močimo po namenu sv. Očeta, ki s tako gorko ljubečo besedo vabi narode k miru in spravi. Vabi- mo k tej pobožnosti, da pospešimo konec vojske s tem, da s pokoro in molitvijo za- dobimo odpuščanje časnih kazni in izpro- simo srečo in blagoslov božji narodom mile Avstrije!

Ij V ljubljanskem bogoslovnem učilišču se bodo pričela predavanja — kakor trdno upamo — v začetku novembra. Natančnejše naznanimo pozneje. Vodstvo.

Ij Dobrodelna predstava v korist goriški junakinji Berti Kenda se vrši danes, v petek ob pol 9. uri zvečer v deželnem gledališču. Čestito ljubljansko občinstvo vabimo, da se te predstave — veljajo le cele vstopnice — v največjem številu ude- leži in s tem pokaže, da ve ceniti junaštvo domačega dekleta in njeno vzorno po- žrtvovalno ljubezen do domače zemlje. Berta Kenda je vredna sovrstnica gališke junakinje Roze Zenoch in zasluži, da se tudi zanjo stori vse, kar je v naših močeh. Predstava, ki se vrši v korist Berti Kenda, obsega učinkovito romantično dramo v štirih dejanjih »Ole Brandisove oči«, pre- krasno pesnitev slavnega pisatelja Hans Heinz Ewersa. Zanimivi spored zaključuje veseloigra »Knez Savelad«. Z današnjo dobrodelno predstavo v deželnem gledali- šču, ima vsakdo priliko vsaj z majhnim zneskom olajšati bedo plemenitega de- kleta, ki je življenje tvegalo za svojo do- movino. — Posredovalnica za goriške be- gunce — v Ljubljani.

Ij Iz seje magistratnega gremija. Proš- nja Jezerška za barako pred Marijaniščem se ponovno odkloni. — Ustanovo za uboge otroke dobi Marija Ponikvar. — Magistrat stopi v pogajanja s predilnico radi podal- šanja Miklošičeve ceste. Glede Pražakove ulice se vpelje razlastitveno postopanje. Stavbni urad je v novih pogajanjih radi ureditve Strelške ulice pri »Ljudskem Domu«. — Vdovi realčnega sluga Jereba se zviša pokojnina. — Član gremija Ivan Kregar interpelira, naj se hodnik na Ma- rije Terezije česti posuje in želi, naj bi se Kopitarjeva ulica tlakovala. Dovolj se adaptacija stolnega župnišča v svrhu raz- širjenja »Kato. Bukvarne«.

Ij Zavod za refo kunccev dobimo v Ljubljani. Ustanovi ga neki častnik z dr- žavno podporo. Zavod bo pod Rožnikom za Kollmannovo vilo. Sličen zavod je v Novem Sadu, kjer občinstvo ne more pre- hvaliti cenenege in dobrega mesa kunccev.

Ij Vdova, katere mož je padel v voj- ski, ki je bila danes v našem uredništvu, naj se jutri radi dela oglasi v našem ured- ništvu.

Ij Ne mečite papirja in odpadkov po cestah v mestu! Nekateri ljudje imajo na- vado, da mečejo na cestah in ulicah papir, ogrizke, olupke, luščine in druge odpadke proč, tako da so ceste in ulice vse nastla- ne. Po pločnikih je včasih toliko nesnage, da se je človek komaj ogne. V Draždanih in drugih nemških mestih se tako početje policijsko kaznuje, zato pa so tam tudi ce- ste in trgi ves dan čisti kakor pravičar po- meteni. Niti kadilci ne mečejo črvkov na tla. Pri nas pa se je zlasti v zadnji dobi

Odda se

meblovana soba

in kuhinja

stranki brez otrok. Vpraša se pri hiš- 1776 niku Nunska ulica št. 17

vtepla grda razvada, da so trgi in ulice javna splošna smetišnica. Kaj pomaga vse pometanje, če so ljudje neredni in nesnažni? Ali bi se ne dalo to policijsko odpraviti?

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Jožefa Hribar, hči krojača, 7 mesecev. — Viktor Gabrovšek, sin delavca, 8 let. — Ivan Urbanec, tesarski pomočnik, 48 let. — Marija Šmid, gospodinja v župnišču, 39 let. — Martin Cankar, zasebnik, 80 let. — Rozalija Pavlovec, zasebna uradnica, 22 let. — Helena Oven, prevžitkarica, 71 let.

Ij **Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske** od 9. do 25. septembra 1915: Umrlih: za grižo 2 (oba tujca), za kolero 1 (vojak), za jetiko 4 (med njimi en tujec), vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 2, za različnimi boleznimi 10. — Izmed zgoraj omenjenih je umrlo še 9 vojakov za trebušnim legarjem in 2 vojaka za grižo. — Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za trebušnim tifusom 4 domačini, 3 tujci in 350 vojakov, za grižo 161 vojakov, za kolero 3 vojaki, za vrtico (difterija) 4 domačini in 1 tujec.

Razna poročila.

ODKLONJENA NAROČILA ČETVERO-SPORAZUMA.

Rotterdam, 29. septembra. Iz New Yorka se poroča: Znana tovarna za oklopne plošče Schrader et Co. je odklonila veliko naročilo četverosporazuma na plošče in šrapnele.

VSTAJA INDIJSKIH ČET V MEZO-POTAMIJI.

Carigrad. (Kor. ur.) Angleški letalni častniki, ujeti v Mezopotaniji, potrjujejo, da so se uprli vojaki indijskih čet in da je položaj Angležev v Iraku težaven.

V bojih z Rusi.

Rezervni častnik 4. bosenskega polka ing. g. Albert Vederjak, strokovni učitelj na Grmu, ki je bil nedavno na severnem bojišču že drugič ranjen, piše:

... Kakor sem že sporočil, me je zadela krogla v levo nogo, a hvala Bogu, kost se še drži kosti; odkleto je le precej drage krvi. Včeraj sem došel po 11dnevni vožnji, ki je bila hujša kakor bivanje in marširanje na bojnem polju, v Miskolcz. Jutri jo pa odrinem v bolnišnico v Győr. Kakor že veste, sem imel pod seboj

eno stotnijo. Kjer je bilo kaj za skubiti, tja so mene poslali, ker sem imel pri prvem boju in naskoku mnogo sreče. Bil sem ljubljene bataljonskega komandanta.

30. avgusta sem s svojo stotnijo naskočil železnico, ki vodi v Luck, bil prvi na tiru, zajel štiri konje, tri strojne puške, nad 200 Rusov in tri dolge vlake, pa nad 500 japonskih pušk z municijo. Izgube na moji strani nobene. Izenadil sem Ruse; gaziti pa smo morali po močvirnem in gosto zaraščenem praščozdu.

31. avgusta sta dve kompaniji imeli skrbeti za varstvo (Hauptposten) cele brigade. Ravno sem pojedel svojo menažo, preoblekel mokre nogavice, ko se privale iz šume pred nami Rusi v več četah. Naskočili so nas; sosednja kompanija je takoj bežala, izgubila strojno puško, in Rusi so bili skoraj že v mojem hrbtu. Moral sem se nekoliko umakniti, a potem, ko sem videl, da se nam pomoč bliža, sem dal znamenje za protinaskok. Poleg mene je veselo trobila moja ordonanca, hornist, »Sturm«, pri tem pa dobil kroglo v glavo. Revez, doma ima ženo in otroke. A jaz in stotnija smo drveli naprej in Rusi so bežali kot srne. Rešil sem situacijo, druge čete pa so potem končale delo. Zalibog sem izgubil tretjino mož, junakov!

2. septembra sem zopet dobil nalogo, da sem prvi začel prodirati. Imel sem zopet srečo. Prepodil sem eno strojno puško in kozake, ki so pred nami zažigali vasi. Bil sem v hudem ognju; šrapneli, granate in krogle strojne puške so žvižgale in eksplodirale okoli nas, a samo štiri ranjenci, med temi en kadet, Slovenec Ilc.

3. september je pa bil najhujši. Na vse zgodaj so začeli Rusi obsipavati naše strelske jarke z granatami in šrapneli, vmes je pela strojna puška, žvižgale so krogle. Počasi smo napredovali. Zdaj tu, zdaj tam bolesten krik; ranjencev obilo in tudi mrtvih. Dospeli smo do sela, katero je bilo za ta dan naš cilj, posamezni Bosanci so se že mastili s sadjem, katerega je bilo v obilici na drevju, brez ozira na streljanje Rusov iz hiš. Že so se počeli Rusi iz vasi umikati, ko naenkrat zaslišimo na svoji levi bojni krik Rusov. Vse čete na moji levi so drvale nazaj v prvotne postojanke, in nazadnje sem se i jaz s svojimi moral umakniti v ognju iz dveh strani. Pri tem me je zadela krogla iz strani, le v mojo srečo, drugače bi bilo koleno razbito. Pol ure pred menoj je dobil v trebuh strel moj praporščak, 20 korakov od mene. Revez hudo trpi, a bo ozdravel.

Prišel sem na obvezovališče, vsedel se na svojega belca in jahal še 7 km daleč v »Divisions-Sanitäts-Anstalt«.

4. t. m. se je potem začela muke in gladupolna vožnja ranjencev v domovino. No, od Lvova naprej je bilo zopet dobro. Tu se odpočijemo, in jutri se razkropimo po domovini.

Drugeče se nam je v bojni črti dobro godilo. Za jesti in piti, kakor kaditi je bilo z malimi izjemami vedno dosti. Marše sem napravil na konju, od katerega sem se težko ločil. Imel sem na razpolago par ordonanc, dva pionirja, a vse izgubil, razen dveh. Imel sem spet srečo...

Ujeti slavni nemški igralec Moissi v Ljubljani. Nedavno so listi poročali, da je bil ujet slavni nemški igralec Moissi. Ta poročilo se sedaj iz Amsterdama izpolnjuje: Aleksander Moissi se je nahajal kot spremljevalni častnik na poletu nad sovražnimi črtami, ko je voznik letala, prevaran po megli, izvršil zasilno pristajanje še v ozemlju, katero so imele zasedeno francoske čete. Moissija in letalca so angleške čete ujele in odvedle pred francoskega poveljnika. Moissi izjavlja, da je najboljšega zdravja, žal mu je samo, da je v tej veliki vojni narodov obsojen k nedelavnosti. Ljubljanskemu občinstvu se bo pri današnji dobrodelni predstavi v »Kinu Central« zopet nudila prilika, da občuduje slavljeno igralsko umetnost Moissijevo v pesnitvi Hans Heinz Ewersa »Ole Brandijeve oči«. Tvarino, ki stavi na vse predstavljale najvišje umetniške zahteve, je zlasti Moissi tako uporabil, da se kažejo gledalcu psihološke nemogočnosti skozi in skozi mogoče in dosledne. Moissi je, kakor v filmski drami »Črna usoda«, tako tudi tukaj, doprinesel dokaz, da ne more dati pregnantnega izraza najsubtilnejšim duševnim razpoloženjem le izgovorjena beseda, marveč tudi kretnja in mimika in pravo izkoristenje položaja.

1 steklenica 2 kroni. Ceniki zastoj in franko.

: Naročajte „Slovenca“ :

Dobro ohranjen

automobil

s 4 sedeži se radi odpotovanja takoj in po nizki ceni proda. Natančneje pove g. Marinšek 1975 Novi Vodmat, traf. Jezeršek.

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino

kupuje po najvišjih cenah

J. GROBELNIK, 1719

Ljubljana, Mestni trg števil. 22.

Ovčje volno

kupujem po najvišji ceni vse vrste in 1861 vsako množino

Vinko Crnilec, Naklo p. Kranju.

JABOLKA

lepa, obrana, prodaje se v gradu Lesno-brdo, pošta Vrhnika. 1954

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta števil. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvičo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadržniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 K čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem junija 1915 čez 23 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohran. položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Blagovni oddelek

Hrvatske zemaljske banke d. d.

1965 podružnica v

Subotici Szabatka, Ogrska.

Ponuja veletržcem in preprodajalcem, dokler je kaj zaloge in se ne dvignejo dnevne cene, za gotov denar:

Santos Superior kavo za ceno po	K	380.—
Santos Prima	"	390.—
Guatemala GA	"	430.—
Costarika CA	"	490.—
Matagalpa MA	"	520.—
Biser (Perl) PA	"	520.—
Bibera Lampong	"	325.—
Bibera Tellichery	"	335.—
Holland. kima	"	145.—
Marseille milo 72%	"	192.—
Vanille čokolade	"	440.—
Olja čistega maslinovega	"	450.—
Olja Sesam Jaffa	"	480.—
Kašice A/10	"	105.—
Prima og. salame	"	1100.—

vse cene se razumevajo za 100 kg od skladišča Szabadka v izvornih zavojih, omotih, zabojih ali sodih.

Naročila se izvršujejo takoj proti predplačilu zneska. Manjše naročbe v poštnih zavojih po 5 kg po povzetju se tudi sprejemajo, izvršuje jih pa bankin veletržec s 5% nabitka. — Pri bančnem veletržcu se more dobiti po 5 kg tudi l. celi glave riž za ceno po K 320, in La Rangon celi riž za ceno po K 280 za 1 kg.